

Průměrné spotřebitelské ceny vybraných potravinářských a zemědělských výrobků v Plzeňském kraji

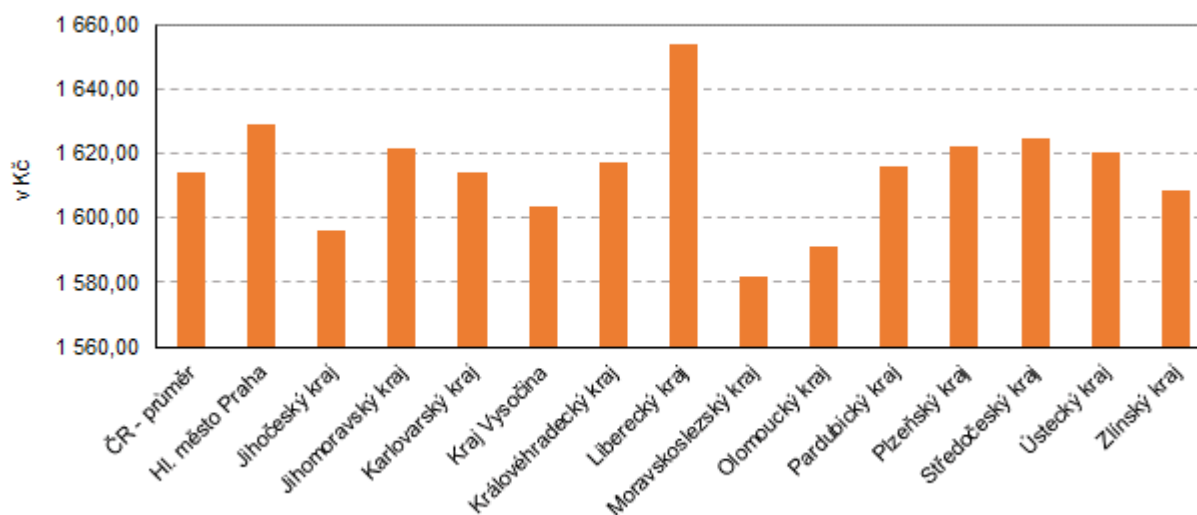
Ceny vybraných potravinářských výrobků

Na maloobchodním trhu se prodává málo potravin, jejichž cena se pro spotřebitele vyvíjí příznivě. Mezi ně můžeme zařadit cukr, u kterého došlo v roce 2017 k liberalizaci trhu zrušením limitů produkce ze strany orgánů EU. Průměrná cena 1 kg cukru činí v současnosti (průměr za období leden až září 2018) 16,70 Kč, je tedy o 20,7 % nižší než v roce 2008 a nejnižší od sledovaného roku 2006. Druhou potravinou, nebo spíše surovinou, kterou můžeme z dlouhodobého hlediska zařadit mezi potraviny, jejichž cena je pro spotřebitele příznivá, je hladká pšeničná mouka. V porovnání s cenou v roce 2008 klesla cena za 1 kg o 12,6 % a aktuální cena se drží na přibližně stejné úrovni jako v roce 2017 (10,90 Kč). Přitom ještě v roce 2015 jsme hladkou mouku kupovali za 12,50 Kč/1 kg. Příznivě se pro spotřebitele z dlouhodobého hlediska vyvíjela i cena pečiva z pšeničné mouky, kdy v současnosti v průměru zaplatíme 42,60 Kč za 1 kg a v minulém roce to bylo 43,80 Kč.

U většiny sledovaných potravinářských výrobků konečné spotřebitelské ceny v posledních letech rostou. Zejména ceny másla, hovězího masa a vajec mají rychleji rostoucí tendenci. Charakteristické pro maloobchodní trh potravin jsou náhlé cenové skoky. Například cena vajec poskočila mezi lety 2016/2017 v průměru o 8,60 Kč za 10 ks vajec, což znamená navýšení o 30,8 %. Cena hovězího zadního se prudce zvýšila mezi lety 2011/2012 o 10,5 % a mezi roky 2016/2017 o téměř 8 %. Obdobně ceny vepřového masa mezi lety 2016/2017 poskočily o 11,5 %. Cena rostlinného tuku je v současnosti vyšší o 9,6 % než v roce 2017. Těchto případů by se našlo v cenových časových řadách základních potravin více. Z dlouhodobého hlediska většina potravin zaznamenává cenový nárůst (výjimkou je např. zmiňovaný cukr).

Pokud bychom si vytvořili pomyslný nákupní koš základních potravin nakupovaných v Plzeňském kraji, všechny položky nákupního koše sečetli, a tím zjistili cenu za nákup, zjistili bychom, že prozatím se vyvíjí cenová hladina nákupního koše pozitivně, neboť by byl pouze mírně dražší (o 2,0 %) v současnosti než v roce 2017. Nejvyšší meziroční rozdíl (11,5 %) v ceně nákupního koše byl zjištěn mezi roky 2016 a 2017. Z hlediska mezikrajského srovnání není rozdíl v ceně nákupního koše sledovaných potravin významný a rozdíly se pohybují maximálně v jednotkách procent. Průměrná cena nákupu činí 1 614 Kč (součet průměrných cen sledovaných potravin za leden až září 2018) a rozdíl mezi nejlevnějším krajem a nejdražším krajem je 2,9 %. Jiná situace ale může nastat u jednotlivých potravin, kdy regionální rozdíly mohou být významné. Například 1 kg másla lze pořídit ve Středočeském kraji za 191 Kč a v Libereckém kraji za 226,60 Kč.

Porovnání hodnoty nákupu v krajích ČR (září 2018)

Níže uvedená tabulka uvádí průměrné ceny vybraných potravin v letech 2012–2018 (v roce 2018 průměr od ledna do září) v Plzeňském kraji.

Průměrné ceny vybraných potravinářských výrobků v Plzeňském kraji

v Kč

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	01–09/2018
Banány žluté [1 kg]	29,9	31,6	30,9	30,5	29,4	29,6	28,8
Cukr krystalový [1 kg]	23,4	23,5	21,9	17,6	17,4	19,8	16,7
Eidamská cihla [1 kg]	132,4	145,8	156,5	125,6	125,0	145,6	140,2
Hovězí maso zadní bez kosti [1 kg]	202,6	209,6	206,1	202,6	207,9	224,4	232,0
Chléb konzumní krmínový [1 kg]	22,4	22,8	21,8	21,1	20,2	23,0	23,4
Jablka konzumní [1 kg]	29,7	32,7	28,9	29,8	30,1	32,9	38,4
Jakostní víno bílé [0,75 l]	.	.	.	97,6	97,8	94,5	102,6
Jogurt bílý netučný [150 g]	6,4	6,9	7,8	8,4	8,0	8,9	9,1
Kapr živý [1 kg]	93,7	97,4	97,8	90,4	85,8	89,5	.
Konzumní brambory [1 kg]	11,9	17,8	14,5	13,7	15,8	16,5	14,8
Kuřata kuchařská celá [1 kg]	64,6	72,9	74,8	70,8	67,0	66,5	70,4
Máslo [1 kg]	129,5	153,5	154,0	155,8	147,7	200,4	207,2
Mléko polotučné pasterované [1 l]	19,4	20,1	21,7	20,4	18,2	19,2	19,2
Mrkev [1 kg]	17,6	20,1	18,3	20,6	18,5	14,6	22,3
Papriky [1 kg]	62,5	66,9	64,1	64,6	68,9	62,9	60,6
Pečivo pšeničné bílé [1 kg]	42,5	40,4	39,0	37,9	39,0	43,8	42,6
Pivo výčepní, světlé, lahvové [0,5 l]	10,6	11,0	11,2	10,9	11,5	11,3	11,8
Pomeranče [1 kg]	32,0	32,8	29,3	32,1	32,6	36,1	36,6
Přírodní minerální voda uhlíčitá [1 l]	8,7	8,4	8,4	8,5	8,5	8,6	8,6
Pšeničná mouka hladká [1 kg]	11,1	13,3	13,0	12,5	10,2	10,8	10,9
Rajská jablka červená kulatá [1 kg]	39,9	38,4	41,1	40,7	40,5	44,1	42,8
Rostlinný roztíratelný tuk [1 kg]	82,0	85,7	86,6	81,9	81,4	85,8	94,1
Rýže loupaná dlouhozrná [1 kg]	33,4	34,8	36,1	37,8	37,9	37,6	37,0
Šunkový salám [1 kg]	116,6	121,8	124,2	120,9	122,6	145,5	146,1
Těstoviny vaječné [1 kg]	36,3	38,6	38,8	39,4	40,7	43,6	44,1
Vejce slepičí čerstvá [10 ks]	35,8	29,5	30,3	30,6	27,9	36,4	39,3
Vepřová pečeně s kostí [1 kg]	109,1	118,2	118,0	107,0	109,5	122,2	122,6

Pokud bychom si sestavený nákupní koš pořídili v roce 2016, zaplatili bychom za něj v Plzeňském kraji 1 336,80 Kč oproti současnosti, kdy bychom za tentýž nákup zaplatili 1 519,50 Kč. Rozdíl činí 13,7 % (182,80 Kč). Nejlevněji by nákup vyšel v Moravskoslezském kraji a nejdražší v Libereckém kraji. Neplatí tedy vždy poměrně rozšířená představa, že v Praze je nejdraže.

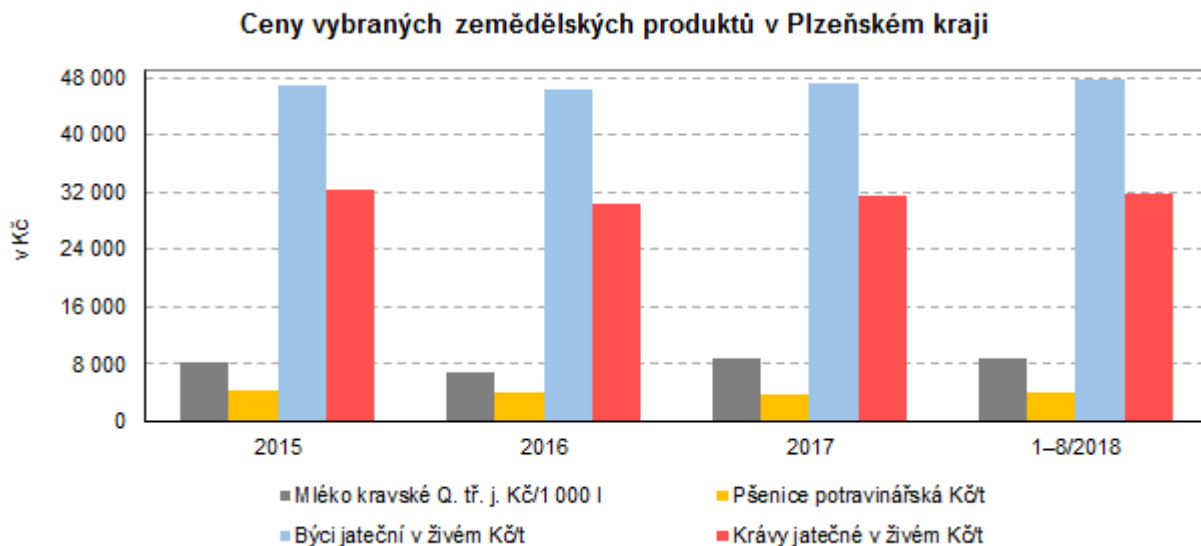
K nejvyššímu nárůstu u spotřebitelských cen došlo u mrkve, kde se současná cena pohybuje kolem 22,30 Kč/kg, což znamená nárůst oproti roku 2017 až o 52,7 %. Na ceně jablek se dosud neprojevovala letošní bohatá úroda a cena je v současnosti vyšší oproti minulému roku o 16,6 %. Znatelný pohyb nahoru byl zaznamenán i u roztíratelného rostlinného tuku (o 9,6 %) a u vajec (o 7,7 %).

Spotřebitelské ceny vybraných potravin byly zjišťovány v 37. týdnu roku 2018.

Ceny vybraných zemědělských prvovýrobků

Podmínek ovlivňujících cenovou hladinu potravin existuje celá řada (např. neúroda, dotační a zemědělská politika EU, uvolněná peněžní politika) a mimo jiné i ceny vstupů do potravinářské výroby.

Níže uvedený graf charakterizuje vývoj cen u některých zemědělských prvovýrobků v Plzeňském kraji.

Průměrná cena kravského mléka velmi mírně rostla z 8 154 Kč/1 000 l v roce 2015 na aktuální cenu 8 816 Kč/1 000 l (průměr za leden až srpen 2018), což znamená rozdíl 1,6 %. Cena pšenice dokonce postupně od roku 2015 klesala, a to ze 4 382 Kč/t na 3 955 Kč/t v roce 2018. Obdobně i cena krávy jatečné v živém je v současnosti nižší než v roce 2015. Ceny býka jatečního v živém pak stoupaly od roku 2015 velmi mírně, v průměru o 0,6 % meziročně. Z uvedeného je zřejmé, že ceny zemědělských prvovýrobků ovlivňují konečné spotřebitelské ceny velmi málo, neboť jejich ceny jsou nižší nebo zvýšené jen velmi málo a zvýšení nedosahuje ani míry inflace vyjádřené přírůstkem spotřebitelských cen za leden až srpen 2018 k období roku 2015 ve výši 5,1 %.